

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Н А К А З

05.01.2015 р.

м. Київ

№ 3

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 січня 2015 року за № 79/26524

Про затвердження Інструкції
про класифікацію авіаційного
персоналу державної авіації
України та порядок присвоєння
класної кваліфікації

Відповідно до статті 7 Повітряного кодексу України та з метою здійснення нормативно-правового регулювання питань проведення класифікації та присвоєння класної кваліфікації авіаційному персоналу державної авіації України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію про класифікацію авіаційного персоналу державної авіації України та порядок присвоєння класної кваліфікації, що додається.

2. Вважати таким, що втратив чинність, наказ Міністра оборони України від 04 січня 2005 року № 2 «Про затвердження Інструкції про порядок проведення класифікації військових льотчиків і штурманів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 24 січня 2005 року за № 73/10353.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України

Генерал-полковник

С.Т. Полторак

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

05 січня 2015 року № 3

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

23 січня 2015 року

за № 79/26524

ІНСТРУКЦІЯ

про класифікацію авіаційного персоналу державної авіації України

I. Загальні положення

1.1. Ця Інструкція регулює питання класифікації авіаційного персоналу державної авіації України відповідно до його призначення та рівня фахової підготовки, визначає склад, права та обов'язки кваліфікаційних комісій державної авіації України, встановлює вимоги до льотного складу, порядок присвоєння, підтвердження та пониження класної кваліфікації авіаційного персоналу державної авіації України.

1.2. Льотно-випробувальному складу державної авіації України класна кваліфікація присвоюється відповідно до Інструкції про порядок присвоєння класної кваліфікації льотно-випробувальному складу Збройних Сил України, затвердженої наказом Міністра оборони України від 16 вересня 2003 року № 296, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 23 вересня 2003 року за № 835/8156.

Персоналу медичних спеціальностей державної авіації України класна кваліфікація присвоюється відповідно до Інструкції про порядок присвоєння кваліфікаційних категорій військовослужбовцям медичних і фармацевтичних

спеціальностей, затвердженої наказом Міністра оборони України від 25 квітня 1998 року № 176, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 05 серпня 1998 року за № 493/2933.

1.3. У цій Інструкції терміни вживаються в таких значеннях:

авіаційний персонал державної авіації України – особи суб'єктів державної авіації, які пройшли спеціальну фахову підготовку, мають відповідне свідоцтво (документ встановленого зразка, що підтверджує фахову підготовку), здійснюють льотну і технічну експлуатацію повітряних суден, управління польотами, організацію та забезпечення польотів;

льотний склад – особи авіаційного персоналу і посадові особи центральних органів виконавчої влади, органів управління авіацією центральних органів виконавчої влади та Збройних Сил України, установ та організацій, їх структурних підрозділів, які мають спеціальну підготовку і виконують свої функціональні обов'язки у складі екіпажу на борту державного повітряного судна в польоті;

наземне забезпечення польотів – комплекс заходів, який організовується та виконується наземним складом авіації суб'єктів державної авіації та спрямований на проведення всебічної підготовки і забезпечення польотів повітряних суден державної авіації;

наземний склад авіації – особи авіаційного персоналу суб'єктів державної авіації, які здійснюють управління польотами, технічну експлуатацію повітряних суден та всі види забезпечення польотів, а також посадові особи центральних органів виконавчої влади, органів управління авіацією центральних органів виконавчої влади та Збройних Сил України, установ та організацій, їх структурних підрозділів, які безпосередньо впливають на безпеку польотів, організовують та здійснюють діяльність у сфері розробки, виробництва, модернізації, технічного супроводження експлуатації, збільшення ресурсу, експлуатації, сертифікації повітряних суден, управління польотами та обслуговування повітряного руху,

нормативно-правове забезпечення, керівництво і контроль за виконанням та забезпеченням польотів повітряних суден.

Інші терміни, що використовуються в цій Інструкції, вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України та інших нормативно-правових актах з питань діяльності державної авіації України.

1.4. Рівень підготовки авіаційного персоналу державної авіації України (далі – АП ДАУ), який подається до присвоєння класної кваліфікації, повинен відповідати вимогам цієї Інструкції.

Вимоги цієї Інструкції єдині для всіх категорій АП ДАУ як для військовослужбовців (атестованого особового складу), так і для працівників державної авіації.

Класна кваліфікація АП ДАУ, що була присвоєна до набрання чинності цією Інструкцією, зберігається.

1.5. Переліки посад АП ДАУ розробляються та затверджуються керівниками центральних органів виконавчої влади (далі – ЦОВВ), за погодженням з Міністерством оборони України, у Збройних Силах України (далі – ЗС України) наказами Міністерства оборони України (далі – Міноборони України).

II. Класифікація авіаційного персоналу державної авіації України

2.1. АП ДАУ за напрямом діяльності поділяється на льотний та наземний склад авіації суб'єктів державної авіації (далі – СДА).

2.2. До льотного складу належать:

члени екіпажу повітряних суден (далі – ПС);

льотно-інструкторський склад;

командно-льотний склад;

льотно-випробувальний склад;
науково-педагогічні працівники і викладачі вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ), посади яких передбачають виконання польотів;
курсанти (слухачі) ВНЗ, посади яких передбачають виконання польотів.

2.3. До наземного складу авіації (далі – НСА) СДА належать наземні авіаційні спеціалісти з організації, управління та забезпечення польотів ПС за відповідними видами забезпечення польотів, а саме:

персонал з організації забезпечення польотів (авіаційні спеціалісти, які здійснюють планування, підготовку та допуск наземних авіаційних спеціалістів та засобів наземного забезпечення до забезпечення польотів);

персонал з управління польотами та обслуговування повітряного руху (особи групи управління польотами, пунктів управління СДА, що здійснюють безпосереднє управління польотами та обслуговування повітряного руху);

персонал з технічної експлуатації ПС (авіаційні спеціалісти за фахами інженерного та технічного профілю, які здійснюють проведення робіт інженерно-авіаційного забезпечення польотів);

персонал з аеродромно-технічного забезпечення (авіаційні спеціалісти: з експлуатації та ремонту засобів аеродромно-технічного обслуговування ПС, у тому числі рухомих засобів заправки паливом, мастилами, спеціальними рідинами та перевірки якості пально-мастильних матеріалів, електрогазової техніки та перевірки якості зріджених і стиснутих газів, засобів буксирування ПС, рухомих засобів миття та спеціальної обробки ПС, з експлуатації засобів утримання аеродромів в експлуатаційній готовності, перевезення авіаційного персоналу, із забезпечення та зберігання авіаційно-технічного майна);

персонал з експлуатації засобів пошуково-рятувального забезпечення (авіаційні спеціалісти з експлуатації пошуково-рятувальних наземних транспортних засобів з відповідним рятувальним обладнанням, до яких

належать: пошуково-евакуаційні та пошуково-рятувальні машини, аеродромні пожежні автомобілі, санітарні автомобілі);

персонал зв'язку та радіотехнічного забезпечення (авіаційні спеціалісти з експлуатації та ремонту приводних аеродромних радіостанцій, автоматичних радіопеленгаторів, радіолокаційних систем посадки літаків, радіотехнічних систем навігації та посадки літаків, радіозв'язку, світлотехнічного обладнання, автоматизованих систем управління, електротехнічних засобів);

персонал радіолокаційного забезпечення польотів СДА (авіаційні спеціалісти з експлуатації та ремонту радіолокаційних станцій та радіовисотомірів, автоматизованих систем);

персонал метеорологічного забезпечення;

персонал медичного забезпечення;

персонал об'єктивного контролю польотів;

персонал аеронавігаційного забезпечення.

2.4. За рівнем підготовки АП ДАУ присвоюється класна кваліфікація:

льотчикам (пілотам), штурманам – 3 клас, 2 клас, 1 клас, снайпер;

льотному складу (крім льотчиків (пілотів), штурманів) – 3 клас, 2 клас, 1 клас, майстер;

льотчикам (пілотам)-інструкторам, штурманам-інструкторам – 3 клас, 2 клас, 1 клас;

НСА СДА – 3 клас, 2 клас, 1 клас, майстер.

III. Кваліфікаційні комісії державної авіації України

3.1. Для визначення рівня підготовленості осіб АП ДАУ, присвоєння, підтвердження класної кваліфікації в органах управління авіацією (далі – ОУ авіацією) ЦОВВ, командуваннях видів ЗС України, з'єднаннях (установах, закладах), авіаційних частинах (підрозділах) утворюються

нештатні кваліфікаційні комісії АП ДАУ (льотного та НСА).

Відповідно до рішення керівника (начальника) у кваліфікаційних комісіях створюються підкомісії.

3.2. Персональний склад кваліфікаційних комісій затверджується наказом відповідного керівника (начальника) на рік.

3.3. Для присвоєння класної кваліфікації керівному льотному складу авіації ЗС України у Генеральному штабі ЗС України створюється за потреби позаштатна кваліфікаційна комісія на чолі з одним із заступників начальника Генерального штабу – Головнокомандувача ЗС України згідно з розподілом повноважень.

3.4. До складу кваліфікаційної комісії входять:

голова кваліфікаційної комісії;

секретар кваліфікаційної комісії;

члени кваліфікаційної комісії.

3.5. Голови кваліфікаційних комісій ЦОВВ, командувань видів ЗС України, з'єднань (установ, закладів), авіаційних частин (підрозділів) підпорядковуються відповідним керівникам (начальникам).

Загальне керівництво діяльністю кваліфікаційної комісії покладається на одного із заступників.

3.6. Кваліфікаційні комісії установ, закладів, авіаційних частин (підрозділів) зобов'язані:

проводити перевірку відповідності рівня підготовки АП ДАУ, який подається до присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації 3 класу;

розглядати та подавати (за підпорядкованістю) документи на

присвоєння АП ДАУ класної кваліфікації.

3.7. Кваліфікаційні комісії з'єднань, крім того, зобов'язані:

проводити перевірку відповідності рівня підготовки льотного складу (крім льотчиків (пілотів), штурманів) та НСА, який подається до присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації 2 класу, 1 класу;

керувати діяльністю кваліфікаційних комісій нижчого рівня та контролювати рівень професійної (практичної та теоретичної) підготовки голів та членів цих комісій;

проводити вибірккову перевірку підготовки АП ДАУ, що подається до присвоєння класної кваліфікації, та АП ДАУ, який має класну кваліфікацію.

3.8. Кваліфікаційні комісії ОУ авіацією ЦОВВ, командувань видів ЗС України, крім того, зобов'язані:

проводити перевірку відповідності рівня підготовки АП ДАУ, який подається до присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації снайпера та майстра;

перевіряти законність підтвердження АП ДАУ присвоєної класної кваліфікації;

розглядати скарги з питань присвоєння (підтвердження, позбавлення) класної кваліфікації.

3.9. Кваліфікаційні комісії ОУ авіацією ЦОВВ, командувань видів ЗС України мають право:

дозволяти проведення контрольної перевірки рівня підготовки АП ДАУ, який подається до присвоєння класної кваліфікації, визначати на місці умови проведення контрольної або вибіркової перевірки АП ДАУ (для льотчиків (пілотів), штурманів – метеорологічні умови, час доби та види польотів, проводити перевірки техніки пілотування “під шторкою” або з використанням літакового імітатора видимості, зважаючи на

рівень підготовки льотного складу, який перевіряється, та конкретні обставини);

затримувати присвоєння класної кваліфікації, а також подавати до пониження або позбавлення класної кваліфікації АП ДАУ, який не відповідає вимогам цієї Інструкції.

3.10. Кваліфікаційні комісії з'єднань (установ, закладів) безпосереднього підпорядкування мають право затримувати присвоєння класної кваліфікації або клопотати про пониження або позбавлення класної кваліфікації АП ДАУ в разі невідповідності рівня його підготовки вимогам цієї Інструкції.

3.11. Право проведення контрольної перевірки льотного складу надається членам кваліфікаційної комісії, які мають класну кваліфікацію, не нижчу ніж особа, яку перевіряють.

3.12. Голови кваліфікаційних комісій ОУ авіацією ЦОВВ, командування виду ЗС України, з'єднання (установи, закладу) безпосереднього підпорядкування зобов'язані:

організовувати та проводити контрольні перевірки професійної підготовки АП ДАУ, що подається до присвоєння класної кваліфікації;

розглядати матеріали на присвоєння класної кваліфікації, перевіряти правильність їх оформлення та відповідність даних, що вказані в поданнях, фактичному рівню професійної підготовки осіб АП ДАУ;

розглядати, направляти керівнику ЦОВВ (за погодженням керівника ОУ авіацією ЦОВВ), Командувачу виду ЗС України, командир з'єднання (начальнику установи, закладу) безпосереднього підпорядкування документи на присвоєння, пониження класної кваліфікації або її позбавлення та своєчасно подавати ці документи до відповідних кваліфікаційних комісій на затвердження;

вести облік класної кваліфікації АП ДАУ;

контролювати своєчасне відправлення до СДА виписок із наказів про присвоєння АП ДАУ класної кваліфікації;

вести облік кваліфікаційних свідоцтв, оформляти та видавати їх особам АП ДАУ, яким присвоєно класну кваліфікацію;

розглядати скарги АП ДАУ з питань присвоєння кваліфікації.

IV. Вимоги до рівня підготовки льотного складу

4.1. Для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана 3 класу, 2 класу і 1 класу допускаються льотчики (пілоти), штурмани, які відповідають вимогам до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана, зазначеного в додатку 1 до цієї Інструкції.

Штурмани бомбардувальної та розвідувальної авіації допускаються до присвоєння класної кваліфікації штурмана 2 класу, якщо вони підготовлені в заході на посадку вдень у складних метеорологічних умовах (далі – СМУ) і вночі в простих метеорологічних умовах (далі – ПМУ).

4.2. Для присвоєння класної кваліфікації снайпера допускаються льотчики (пілоти), штурмани 1 класу, які підготовлені в повному обсязі курсу бойової підготовки, курсу льотної підготовки, програми підготовки льотного складу СДА ЦОВВ (далі – КБП) відповідного роду авіації та підтвердили класну кваліфікацію льотчика (пілота), штурмана 1 класу.

Особи льотного складу, яких подано до присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера, крім того, зобов'язані мати за останні 12 місяців за кожен вид бойового застосування (застосування за призначенням), за повітряну навігацію, техніку пілотування (для льотчиків (пілотів)) середній бал не нижче 4,6 та відмінні оцінки з усіх

дисциплін теоретичної підготовки, що визначені в пункті 5.5 розділу V цієї Інструкції, та не мати авіаційних подій, серйозних інцидентів, надзвичайних подій, пошкоджень ПС.

4.3. Для присвоєння класної кваліфікації бортового інженера (техніка, механіка), повітряного (бортового) радиста, повітряного стрільця, бортового оператора 3 класу, 2 класу і 1 класу допускається авіаційний персонал, який відповідає вимогам до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації бортового інженера (техніка, механіка), повітряного (бортового) радиста, повітряного стрільця, бортового оператора та має наліт, зазначений у додатку 2 до цієї Інструкції.

4.4. Для присвоєння класної кваліфікації авіаційного рятувальника 3 класу, 2 класу і 1 класу, майстра допускаються фахівці пошуково-рятувальних і парашутно-десантних служб, рятувальних парашутно-десантних (рятувальних) груп СДА, які відповідають вимогам до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації авіаційного рятувальника, зазначеного в додатку 3 до цієї Інструкції.

4.5. Для присвоєння класної кваліфікації майстра допускається льотний склад 1 класу (крім льотчиків (пілотів), штурманів), підготовлений у повному обсязі, який підтвердив класну кваліфікацію 1 класу протягом останніх 3 років та має середній бал не нижче 4,6 і відмінні оцінки з усіх дисциплін теоретичної підготовки, що визначені в пунктах 5.6 – 5.9 розділу V цієї Інструкції, а також не має інцидентів з особистої вини та порушень правил експлуатації авіаційної (парашутно-десантної та аварійно-рятувальної) техніки протягом останніх 12 місяців.

4.6. Для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота)-інструктора, штурмана-інструктора 3 класу, 2 класу, 1 класу допускаються льотчики (пілоти)-інструктори, штурмани-інструктори, які підготовлені до льотного навчання курсантів (слухачів) в обсязі вимог курсу навчально-льотної підготовки ВНЗ на ПС, мають рівень підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота)-інструктора, штурмана-інструктора, зазначений в додатку 4 до цієї Інструкції.

4.7. Льотчики (пілоти)-інструктори, штурмани-інструктори, в подальшому призначені у військові (не навчальні) частини, подаються до присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана 3 класу, 2 класу, 1 класу, льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера після досягнення відповідного рівня підготовки до дій за призначенням і техніки пілотування та відповідають вимогам до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана, зазначеного в додатку 1 до цієї Інструкції, відповідно до КБП роду авіації.

4.8. Курсанти-випускники ВНЗ льотної спеціальності можуть подаватися до присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана 3 класу після присвоєння їм первинного офіцерського звання “лейтенант” та складання льотних іспитів за нормативами відповідних курсів наземної і льотної підготовки курсантів на оцінку, не нижчу ніж “добре”.

4.9. Льотчики-оператори (пілоти-оператори, льотчики-штурмани, помічники командирів) вертольотів подаються до присвоєння класної кваліфікації:

льотчика (пілота) 3 класу – у разі підготовленості до дій за основним призначенням вертольота вдень у ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць;

льотчика (пілота) 2 класу – у разі підготовленості до дій за основним призначенням вертольота вдень у СМУ і вночі в ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць, підготовленості до виконання посадки вдень при встановленому мінімумі погоди (далі – ВМП) та посадки на майданчик поза аеродромом вночі в ПМУ із робочого місця командира вертольота.

4.10. Штурмани-оператори (штурмани) вертольотів та інші особи, які мають фах штурмана та літають на вертольотах, подаються до присвоєння класної кваліфікації відповідно до вимог, викладених у додатку 1 до цієї Інструкції:

штурмана 3 класу – у разі підготовленості до дій за основним призначенням вертольота вдень у ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць;

штурмана 2 класу – у разі підготовленості до дій за основним призначенням вертольота вдень у СМУ і вночі в ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць та як інструктор – вдень у ПМУ;

штурмана 1 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вертольота вдень і вночі в СМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць та як інструктор – вдень у СМУ і вночі в ПМУ.

4.11. Помічники командирів ПС, праві льотчики, другі льотчики (другі пілоти), помічники штурманів кораблів (бортові штурмани), другі штурмани, штурмани-оператори і штурмани-спецоператори, що літають на літаках, які мають вагу 90 тонн і більше, подаються до присвоєння класної кваліфікації:

льотчика (пілота), штурмана 3 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вдень у СМУ і вночі в ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць;

льотчика (пілота), штурмана 2 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням самостійно з місця командира (штурмана) корабля вдень із

посадкою у ПМУ, а зі своїх робочих місць – до дій за призначенням вдень і вночі в СМУ.

Помічники командирів ПС із максимальною злітною масою більше 150 тонн направляються для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота) 2 класу, якщо вони підготовлені до дій за призначенням вдень і вночі в СМУ і навчені самостійній посадці літака вдень зі свого робочого місця.

4.12. Помічники командирів ПС, праві льотчики (пілоти), другі льотчики (пілоти), крім вказаних у пунктах 4.6 – 4.8 цього розділу, льотчики (пілоти)-штурмани, штурмани-льотчики (пілоти), помічники командирів ПС-інструктори, праві льотчики (пілоти)-інструктори подаються до присвоєння класної кваліфікації:

льотчика (пілота) 3 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вдень у СМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць;

льотчика (пілота) 2 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вдень у СМУ і вночі у ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць та до виконання посадок при ВМП самостійно з місця командира корабля (літака, вертольота) вдень і вночі в ПМУ.

4.13. Помічники штурманів ПС, другі штурмани, штурмани-оператори та другі штурмани-інспектори, крім вказаних у пунктах 4.3 – 4.5 цього розділу, подаються до присвоєння класної кваліфікації:

штурмана 3 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вдень у СМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць;

штурмана 2 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вдень і вночі в СМУ у складі екіпажу.

4.14. Помічники командирів ПС-інструктори, праві льотчики-інструктори, другі штурмани-інструктори подаються до присвоєння класної кваліфікації:

льотчика (пілота)-інструктора 3 класу, штурмана-інструктора 3 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням і виконання своїх функціональних обов’язків вдень у ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць;

льотчика (пілота)-інструктора 2 класу, штурмана-інструктора 2 класу – у разі підготовленості до дій за призначенням вдень у СМУ і вночі в ПМУ у складі екіпажу зі своїх робочих місць.

4.15. Особи льотного складу можуть подаватися до підвищення класної кваліфікації не раніше ніж через 1 рік після присвоєння класної кваліфікації, якщо вони не допустили протягом останніх 12 місяців авіаційних подій, серйозних інцидентів, надзвичайних подій, пошкоджень ПС (обладнання і устаткування), які вони експлуатують, втрати орієнтування, застосування зброї за межами полігона (для ЗС України), викиду парашутистів та вантажів за межами заданого майданчика десантування, а також порушень правил польотів.

4.16. Льотний склад, визначений у пунктах 4.9 – 4.11 цього розділу, до присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота) 1 класу, штурмана 1 класу, а в подальшому і льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера може подаватися після призначення на посаду командира (штурмана) ПС або на посаду льотчика-штурмана (льотчика-оператора) ланки (загону) і вище, якщо він відповідає вимогам, визначеним у пунктах 4.1, 4.2 цього розділу.

4.17. Обсяг теоретичних знань, необхідних для присвоєння класної кваліфікації, вправи (завдання) КБП роду авіації, програми підготовки льотного складу на ПС, курси наземної і льотної підготовки курсантів, після виконання яких льотний склад може бути подано до присвоєння відповідної класної кваліфікації, визначаються керівниками ЦОВВ, командувачами видів ЗС України.

V. Порядок присвоєння класної кваліфікації льотному складу

5.1. Присвоєння класної кваліфікації 3 класу, 2 класу, 1 класу, майстра та снайпера проводиться послідовно.

Льотний склад, що має класну кваліфікацію льотчика (пілота)-інструктора, штурмана-інструктора 3 класу, 2 класу або 1 класу, у разі досягнення ним рівня підготовки, вказаного в додатку 1 до цієї Інструкції, може подаватися до підвищення відповідної класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана.

5.2. Відповідність рівня теоретичних знань і льотної (професійної) підготовки льотного складу вимогам цієї Інструкції визначається під час контрольної перевірки, яка проводиться членами кваліфікаційної комісії.

Голови кваліфікаційних комісій відповідного рівня організовують перевірку теоретичної та льотної (професійної) підготовки осіб льотного складу, поданих до присвоєння класної кваліфікації:

3 класу – кваліфікаційною комісією авіаційної частини (окремої ескадрильї, ланки (загону)) та вище;

2 класу – кваліфікаційною комісією окремої авіаційної частини, інспектором (інструктором)-льотчиком (пілотом), штурманом з'єднання (за рішенням голови кваліфікаційної комісії з'єднання), старшим льотчиком (пілотом), штурманом-методистом військового навчального закладу (який входить до складу кваліфікаційної комісії) та вище, кваліфікаційною комісією ОУ авіацією ЦОВВ;

1 класу, майстра – кваліфікаційною комісією з'єднання, військового навчального закладу та вище, кваліфікаційною комісією ОУ авіацією ЦОВВ;

льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера – кваліфікаційними комісіями виду ЗСУ, ОУ авіацією ЦОВВ.

До контрольної перевірки допускаються авіаційні фахівці, які мають добру теоретичну підготовку та одержали за залікові вправи з практичних дисциплін оцінки, не нижчі ніж “добре”.

5.3. Безпосередній начальник відповідає за якість і відповідність рівня підготовки льотного складу, поданого до присвоєння класної кваліфікації.

5.4. Для проведення іспитів з теоретичної підготовки у відповідних авіаційних структурних підрозділах розробляються переліки питань з кожної дисципліни для всіх класних кваліфікацій.

5.5. Контрольна перевірка теоретичної підготовки для льотчиків (пілотів), штурманів проводиться з таких дисциплін та знання документів:

- практична аеродинаміка (льотчики (пілоти));

- тактика роду авіації (тільки для військовослужбовців);

- повітряна навігація;

- авіаційна техніка (в обсязі інструкції екіпажу ПС, керівництва з льотної експлуатації ПС, регламенту з технічного обслуговування ПС та в обсязі функціональних обов'язків);

- інструкція екіпажу ПС або керівництво з льотної експлуатації ПС;

- спеціальне застосування ПС (засобів ураження, радіоелектронної боротьби, розвідки тощо) за призначенням;

- методика льотного навчання (льотчики (пілоти)-інструктори, штурмани-інструктори).

5.6. Контрольна перевірка теоретичної підготовки для бортових інженерів (техніків, механіків) проводиться з таких дисциплін та знання документів:

авіаційна техніка (в обсязі інструкції екіпажу ПС, керівництва з льотної експлуатації ПС та регламенту з технічного обслуговування ПС в обсязі функціональних обов'язків);

інструкція екіпажу ПС або керівництво з льотної експлуатації ПС;

документи, що регламентують експлуатацію авіаційної техніки.

5.7. Контрольна перевірка теоретичної підготовки для повітряних (бортових) радистів проводиться з таких дисциплін та знання документів:

авіаційна техніка (в обсязі інструкції екіпажу ПС або керівництва з льотної експлуатації ПС);

інструкція екіпажу ПС або керівництво з льотної експлуатації ПС;

спеціальна підготовка;

технічна підготовка (засоби зв'язку та радіотехнічного забезпечення польотів).

5.8. Контрольна перевірка теоретичної підготовки для бортових операторів, повітряних стрільців проводиться з таких дисциплін та знання документів:

авіаційна техніка (в обсязі інструкції екіпажу ПС або керівництва з льотної експлуатації ПС);

спеціальна підготовка;

інструкція екіпажу ПС або керівництво з льотної експлуатації ПС.

5.9. Контрольна перевірка теоретичної підготовки для авіаційних рятувальників проводиться з таких дисциплін та знання документів:

теоретичні основи вимушеного залишення ПС;

пошуково-рятувальна і парашутно-десантна техніка, аварійно-рятувальні засоби, правила експлуатації, підготовки до польотів та стрибків з парашутом;

основи надання самодопомоги та взаємодопомоги при травмах, пораненнях та захворюваннях;

вимоги документів з питань парашутно-десантної та аварійно-рятувальної підготовки, безпеки виконання стрибків з парашутом;

вимоги документів з питань парашутно-десантної та аварійно-рятувальної підготовки, безпеки виконання стрибків з парашутом.

5.10. Після контрольної перевірки з дисциплін теоретичної підготовки льотний склад допускається до перевірки льотної (професійної) підготовки.

Максимальна перерва між проведенням контрольної перевірки та льотної (професійної) підготовки не може перевищувати 6 місяців.

5.11. Контрольна перевірка льотної (професійної) підготовки рішенням голови кваліфікаційної комісії виду ЗС України, ОУ авіацією ЦОВВ може проводитись до контрольної перевірки теоретичної підготовки. У такому разі контрольна перевірка теоретичної підготовки проводиться, якщо контрольну перевірку з льотної (професійної) підготовки здано з оцінками, що відповідають рівню класної кваліфікації.

5.12. Контрольна перевірка льотної (професійної) підготовки проводиться:

для льотчиків (пілотів) – з техніки пілотування та застосування літака (вертольота) за призначенням згідно з КБП;

для штурманів – з повітряної навігації та застосування літака (вертольота) за призначенням згідно з КБП;

для бортових інженерів (техніків, механіків) – з виконання функціональних обов'язків згідно з КБП, вимогами настанов з технічного забезпечення авіації та виконання функціональних обов'язків у польоті згідно з вимогами керівництва з льотної експлуатації відповідних ПС;

для повітряних (бортових) радистів – з ведення телефонного короткохвильового радіозв'язку зі зміною робочих частот у польоті та з дій у польоті за призначенням згідно з КБП;

для бортових операторів – з виконання функціональних обов'язків згідно з КБП;

для повітряних стрільців – з виконання функціональних обов'язків згідно з КБП;

для авіаційних рятувальників – з виконання контрольних вправ курсу парашутної підготовки державної авіації та плану стрибків з парашутом у поточному році.

5.13. Льотний склад, який подано до присвоєння класної кваліфікації, під час проведення контрольної перевірки з льотної (професійної) підготовки перевіряється за таких метеорологічних умов:

льотчик (пілот), штурман 3 класу – вдень у ПМУ або СМУ;

льотчик (пілот), штурман 2 класу – з техніки пілотування – вдень у СМУ при ВМП, із застосування ПС до дій за призначенням і навігації – вдень у СМУ або вночі в ПМУ (штурмани 2 класу бомбардувальної та розвідувальної авіації перевіряються в заході на посадку вдень у СМУ або вночі у ПМУ);

льотчик (пілот), штурман 1 класу – з техніки пілотування – вночі в СМУ при ВМП, із застосування ПС до дій за призначенням та навігації – вночі в СМУ (у штурмовій авіації – з бойового застосування – вночі в ПМУ);

льотчик (пілот), штурман-снайпер – з техніки пілотування – вночі в СМУ при ВМП, з видів бойового застосування – відповідно до КБП роду авіації – в умовах, передбачених вправами (завданнями) КБП роду авіації;

льотчик (пілот)-інструктор, штурман-інструктор 3 класу – вдень у ПМУ;

льотчик (пілот)-інструктор, штурман-інструктор 2 класу – вдень у СМУ або вночі в ПМУ;

льотчик (пілот)-інструктор, штурман-інструктор 1 класу – з техніки пілотування вдень у СМУ при мінімумі екіпажу або вночі в СМУ, із застосування літака (вертольота) до дій за призначенням – вдень у СМУ або вночі в ПМУ, з навігації – вночі в ПМУ.

5.14. Бортові інженери (техніки, механіки), бортові оператори, повітряні (бортові) радисти, повітряні стрільці перевіряються щодо виконання посадових (функціональних) обов'язків згідно з вимогами пункту 4.3 розділу IV цієї Інструкції.

5.15. Авіаційні рятувальники перевіряються щодо виконання посадових (функціональних) обов'язків згідно з вимогами пункту 4.4 розділу IV цієї Інструкції.

5.16. Контрольну перевірку льотчиків (пілотів) з техніки пілотування дозволяється проводити за наявності одного з метеоелементів – нижньої межі хмар або польотної видимості.

5.17. Контрольна перевірка з техніки пілотування на присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера проводиться за наявності хмар і польотної видимості, що відповідають ВМП.

У разі довгострокової відсутності відповідних метеорологічних умов рішенням голови кваліфікаційної комісії виду ЗС України, ОУ авіацією ЦОВВ контрольна перевірка льотної підготовки проводиться у менш складних метеорологічних умовах за вправами контрольної перевірки льотної підготовки із закриттям та відкриттям “шторки” (імітатора видимості) на висотах, що відповідають ВМП.

5.18. Під час підготовки льотчика (пілота), штурмана на клас посадки вважається виконаною при ВМП, якщо її виконано в умовах, встановлених керівними документами ЦОВВ щодо визначення ВМП.

5.19. Рішенням голів кваліфікаційних комісій виду ЗС України, ОУ авіацією ЦОВВ перевірка застосування ПС до дій за призначенням та навігації може проводитись вдень і вночі в метеорологічних умовах, що більш складні, ніж передбачені в пункті 5.13 цього розділу, відповідно до досягнутого рівня льотної підготовки того, хто перевіряється.

5.20. Перевірку льотчиків (пілотів) з техніки пілотування та застосування ПС до дій за призначенням, а штурманів – з повітряної навігації та застосування ПС до дій за призначенням дозволяється проводити комплексно в одному польоті.

5.21. Контрольна перевірка льотчиків (пілотів) із застосування ПС до дій за призначенням, а штурманів – з повітряної навігації та застосування ПС до дій за призначенням може проводитись під час польоту або із землі із використанням наземних радіотехнічних та бортових засобів об'єктивного контролю. У разі здійснення контролю із землі перевіряючий повинен перебувати на пункті управління (полігоні, майданчику десантування) або в іншому місці, яке забезпечує об'єктивне визначення якості виконання польоту.

Перевіряючий на основі аналізу і перевірки матеріалів об'єктивного контролю визначає якість виконання завдання та виставляє оцінки в усіх звітних документах.

5.22. Результати контрольної перевірки теоретичної і льотної (професійної) підготовки та висновки про рівень підготовки авіаційного

фахівця записуються в його льотну (парашутну) книжку і в подання на присвоєння класної кваліфікації (додатки 5, 6).

5.23. Льотний склад, який одержав під час контрольної перевірки з теоретичної або льотної (професійної) підготовки оцінку, нижчу ніж “добре”, а поданий до присвоєння класної кваліфікації майстра, льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера – нижчу ніж “відмінно”, затримується у присвоєнні класної кваліфікації до приведення рівня підготовки у відповідність до вимог цієї Інструкції.

Повторне здавання іспитів допускається не раніше ніж через три місяці.

5.24. Звітними документами про результати контрольної перевірки льотної (професійної) підготовки є:

планова таблиця польотів (польотний лист);

звітна схема наведення (польоту за маршрутом), виконана на кальці й оцінена перевіряючим;

матеріали об’єктивного контролю виконання польоту, у тому числі фотоплівка та фотознімки з результатами бойового застосування (прицілювання);

картки індивідуальної стрільби (тільки для військовослужбовців);

донесення про результати виконання дій за призначенням;

бортовий журнал та інші документи, необхідні для визначення якості виконання завдання.

5.25. Звітні документи зберігаються в штабі авіаційної частини (підрозділу) протягом одного року з дня присвоєння класної кваліфікації.

Бойові застосування (прицілювання) не зараховуються, якщо під час контрольної перевірки їх результати не були підтверджені документально.

5.26. В авіаційних частинах СДА за правильне оформлення подання на присвоєння класної кваліфікації та збереження звітної документації результатів контрольної перевірки льотної підготовки протягом року відповідає заступник командира авіаційної частини (підрозділу) з льотної підготовки.

5.27. Керівники ОУ авіацією ЦОВВ, командири з'єднань (установ, закладів), авіаційних частин безпосереднього підпорядкування за результатами доповіді голови кваліфікаційної комісії про відповідність рівня підготовки льотного складу вимогам, висунутим до присвоєння відповідної класної кваліфікації, роблять висновки, що записуються в поданні на її присвоєння, яке направляється до вищої кваліфікаційної комісії.

5.28. Подання на присвоєння класної кваліфікації авіаційного фахівця 3 класу оформляється у двох примірниках: перший примірник направляється голові кваліфікаційної комісії з'єднання (установи, закладу) безпосереднього підпорядкування або ЦОВВ, а другий зберігається у штабі авіаційної частини (підрозділу).

Подання на присвоєння класної кваліфікації авіаційного фахівця 2 класу, 1 класу, майстра оформляється в трьох примірниках: перший примірник направляється до кваліфікаційної комісії Командування виду ЗС України або ОУ авіацією ЦОВВ, другий – голові кваліфікаційної комісії з'єднання (установи, закладу) безпосереднього підпорядкування, а третій зберігається у штабі авіаційної частини (підрозділу).

Подання на присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера оформляється в чотирьох примірниках: перший та другий примірники направляються до кваліфікаційної комісії Командування виду ЗС України або ОУ авіацією ЦОВВ, третій – голові кваліфікаційної комісії з'єднання (установи, закладу) безпосереднього

підпорядкування, а четвертий зберігається у штабі авіаційної частини (підрозділу).

Разом із поданням на присвоєння класної кваліфікації до командування виду ЗС України, ОУ авіацією ЦОВВ додатково направляються: виписки з польотних листів та метеобюлетенів для виконання контрольних перевірок з льотної підготовки; виписки з льотних книжок із розділу допусків до польотів вдень і вночі та з розділу поденного обліку польотів з вправ, виконаних для підготовки на клас. Виписки завіряються начальником штабу авіаційної частини (підрозділу).

5.29. Присвоєння класної кваліфікації льотному складу проводиться наказами:

3 класу – начальників ВНЗ та центрів бойової підготовки, командирів з'єднань, керівників ЦОВВ;

2 класу, 1 класу – командирів з'єднань, начальників ВНЗ (крім льотчиків (пілотів), штурманів);

льотчикам (пілотам), штурманам – командувачів видів ЗС України, керівників ЦОВВ;

майстра – командувачів видів ЗС України, керівників ЦОВВ;

льотчика (пілота)-снайпера, штурмана-снайпера – Міністра оборони України, керівників ЦОВВ.

5.30. Про присвоєння льотному складу класної кваліфікації робиться запис у льотній (парашутній) книжці, в особовій справі та кваліфікаційному свідоцтві із зазначенням дати та номера наказу.

Запис про присвоєння класної кваліфікації 3 класу проводиться головою кваліфікаційної комісії з'єднання (установи, закладу) безпосереднього підпорядкування, а про присвоєння наступної класної кваліфікації – командиром авіаційної частини (підрозділу).

5.31. При присвоєнні класної кваліфікації видається кваліфікаційне свідоцтво льотного складу, зразок якого наведений у додатку 7 до цієї Інструкції.

5.32. Наказ про присвоєння класної кваліфікації оголошується льотному складу в урочистій обстановці.

VI. Підтвердження класної кваліфікації льотним складом

6.1. Льотний склад державної авіації зобов'язаний щороку підтверджувати присвоєну класну кваліфікацію. Льотний склад, який в минулому році не підтвердив присвоєну класну кваліфікацію без поважних причин, до присвоєння наступної класної кваліфікації в поточному році не подається.

Льотний склад, який прийнято на посади цивільних працівників державної авіації (призвано на військову службу), раніше присвоєну класну кваліфікацію підтверджує згідно з вимогами цієї Інструкції після отримання допуску до польотів (робіт за призначенням).

6.2. Такими, що підтвердили раніше присвоєну класну кваліфікацію, вважаються:

льотчики (пілоти), штурмани, які успішно пройшли перевірки з льотної (штурманської) підготовки зі свого штатного робочого місця протягом календарного року, установлені документами з організації та виконання польотів, та склали заліки з теоретичної підготовки на оцінку, не нижчу ніж “добре”, а льотчики (пілоти)-снайпери, штурмани-снайпери – не нижчу ніж “відмінно”;

бортові інженери (техніки, механіки), бортові оператори, повітряні (бортові) радисти, повітряні стрільці, які успішно пройшли зі свого робочого місця протягом календарного року установлені документами з організації та

виконання польотів перевірки та склали заліки з теоретичної підготовки на оцінку не нижче “добре”, а бортові інженери (техніки, механіки), бортові оператори, повітряні (бортові) радисти, повітряні стрільці-майстри – не нижче “відмінно”;

авіаційні рятувальники, які успішно виконали план стрибків з парашутом у поточному році відповідно до курсів парашутної підготовки, підготовлені до самостійного виконання завдань за функціональними обов’язками та склали заліки з теоретичної підготовки на оцінку не нижче “добре”, а авіаційні рятувальники-майстри – не нижче “відмінно”.

6.3. Перевірка теоретичної підготовки проводиться в період щорічної залікової сесії. Дозволяється проводити перевірку теоретичної підготовки в період інспекторських перевірок авіаційних частин (установ, закладів), а також на зборах, що проводяться під керівництвом голови кваліфікаційної комісії для підвищення класної кваліфікації льотного складу.

Під час перевірок теоретичної підготовки на підтвердження класної кваліфікації особи льотного складу складають заліки з дисциплін відповідно до пунктів 5.5 – 5.9 розділу V цієї Інструкції за відповідним фахом.

6.4. Результати теоретичної перевірки для підтвердження класної кваліфікації оформляються заліковою відомістю після проведення залікової сесії або збору льотного складу з підготовки на клас.

6.5. Льотному складу, який виконує польоти на ПС різних типів, дозволяється виконувати перевірки на одному із типів ПС рішенням командира авіаційної частини (підрозділу).

6.6. Результати теоретичної та льотної (професійної) підготовки заносять у льотну (парашутну) книжку в розділи перевірок теоретичних знань та льотної (професійної) підготовки, де робиться висновок про

відповідність рівня підготовки вимогам цієї Інструкції.

6.7. Результати перевірок теоретичної та льотної (професійної) підготовки для підтвердження відповідної класної кваліфікації льотного складу затверджуються до 10 січня поточного року наказом відповідного командира (начальника) авіаційної частини (установи, закладу), керівника ЦОВВ про підтвердження класної кваліфікації льотним складом у минулому році та виплату грошової надбавки за кваліфікацію в порядку та розмірах, визначених законодавством у поточному році.

VII. Пониження або позбавлення класної кваліфікації льотного складу

7.1. Льотний склад, який має кваліфікацію 2 класу, 1 класу, майстра, снайпера та без поважних причин протягом двох років поспіль не підтвердив присвоєну класну кваліфікацію, понижується в класі на один ступінь, а такі, що мають кваліфікацію 3 класу, – позбавляються її.

7.2. Льотний склад, що має класну кваліфікацію 1 класу, снайпера, який допустив авіаційну подію, серйозний інцидент, надзвичайну подію, пошкодження ПС та рівень теоретичної чи льотної (професійної) підготовки якого не відповідає вимогам досягнутої класної кваліфікації, – понижується в класній кваліфікації на один або два ступені; який має класну кваліфікацію 2 класу, – понижується в класній кваліфікації на один ступінь або позбавляється класної кваліфікації; який має класну кваліфікацію 3 класу, – позбавляється класної кваліфікації.

Пониження або позбавлення класної кваліфікації проводиться наказами керівників (начальників), яким надано право присвоювати відповідну класну кваліфікацію.

7.3. Подання на пониження класної кваліфікації льотного складу

2 класу, 1 класу, майстра, снайпера виконується у довільній формі з обов'язковим зазначенням обставин та причин пригоди, що сталася, підписується командиром з'єднання (установи, закладу) безпосереднього підпорядкування і направляється до кваліфікаційної комісії командування виду ЗС України, ОУ авіацією ЦОВВ не пізніше одного місяця після встановлення причин льотної пригоди.

Льотний склад 3 класу позбавляється класної кваліфікації наказами відповідних керівників (начальників) за доповіддю голови кваліфікаційної комісії.

Про пониження або позбавлення льотного складу класної кваліфікації робиться запис у кваліфікаційному свідоцтві, льотній (парашутній) книжці та в особовій справі із зазначенням дати та номера наказу.

7.4. Особи льотного складу, яких понижено у класній кваліфікації або позбавлено її, можуть бути в подальшому, але не раніше ніж через один рік, подані до присвоєння класної кваліфікації на загальних підставах.

7.5. Пониження, позбавлення класної кваліфікації не є дисциплінарним стягненням, а є приведенням класної кваліфікації у відповідність до фактичного рівня підготовки.

VIII. Присвоєння, підтвердження, пониження, позбавлення класної кваліфікації наземного складу авіації суб'єктів державної авіації

8.1. НСА залежно від досягнутої майстерності, підготовленості, а для командирів (начальників) – рівня підготовки підпорядкованих їм підрозділів (особового складу) може присвоюватись класна кваліфікація наземного авіаційного спеціаліста 3 класу, 2 класу, 1 класу, майстра. Класна кваліфікація присвоюється послідовно.

8.2. Кваліфікація 3 класу є первинною та присвоюється особам НСА:

після завершення навчання за спеціальністю у навчальних закладах (центрах, підрозділах) за умови успішного складання ними іспитів в обсязі навчальних програм (не нижче оцінки “добре”), здатності самостійно експлуатувати та обслуговувати спеціальне обладнання та техніку, самостійно виконувати свої обов’язки;

після завершення навчання за спеціальністю у навчальних закладах (центрах, підрозділах) і складання ними іспитів в обсязі навчальних програм не нижче оцінки “задовільно” та тільки після проходження ними підсумкової перевірки (інспекції) за період навчання із загальною оцінкою не нижче ніж “добре” і допуску їх до самостійної роботи;

після завершення введення до строю за спеціальністю в авіаційних частинах (підрозділах), успішного складання ними іспитів із загальною оцінкою не нижче ніж “добре” та допуску їх до самостійної експлуатації авіаційної техніки.

8.3. Присвоєння НСА класної кваліфікації проводиться наказами:

3 класу – командирів СДА, начальників ВНЗ (навчальних центрів);

2 класу, 1 класу – командирів з’єднань, керівників ЦОВВ (за поданням керівників авіацією ЦОВВ);

майстра – командувачів видів ЗС України, керівниками ЦОВВ (за поданням керівників ОУ авіацією ЦОВВ).

Чергова класна кваліфікація НСА присвоюється не раніше ніж через рік з дня присвоєння попередньої класної кваліфікації.

8.4. Для визначення рівня індивідуальної професійної підготовленості НСА, що подається до присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації наказами посадових осіб, яким відповідно до пункту 8.3 цього розділу надається право присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації, на кожен рік призначаються кваліфікаційні комісії.

8.5. Проведенню кваліфікаційних іспитів (занять) повинно передувати щорічне оцінювання НСА.

Розклади проведення кваліфікаційних іспитів (занять) складаються з урахуванням категорій НСА, їх штатних посад і військово-облікових, облікових спеціальностей (у разі наявності) та доводяться не пізніше ніж за два тижні до початку.

Строки проведення кваліфікаційних іспитів (занять) відображаються в планах підготовки з виділенням необхідного матеріально-технічного, фінансового та ресурсного забезпечення.

8.6. До кваліфікаційної комісії не пізніше ніж за місяць до початку іспитів (занять) подаються списки НСА на присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації.

Керівник (начальник), який надає списки до кваліфікаційної комісії, відповідає за правомірність допуску НСА до складання іспитів (занять).

8.7. Перелік дисциплін, за якими проводиться теоретична перевірка (іспити), та вимоги до НСА під час проведення перевірки (іспитів) для присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації визначаються наказами (інструкціями) керівників ЦОВВ для кожної категорії НСА з урахуванням фаху та виконання обов'язків на займаних посадах (напрямів їх діяльності).

Запитання та практичні завдання, що виносяться на кваліфікаційні іспити (заняття), за складністю повинні відповідати відповідному кваліфікаційному рівню НСА.

8.8. До іспитів (занять) на присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації залучається НСА, який повинен мати:

загальну оцінку рівня індивідуальної професійної підготовленості не

нижче “добре” за навчальний рік;

посвідчення на право експлуатації та управління спеціальною технікою (якщо передбачено виконанням службових обов’язків за посадою) або допуск до самостійного виконання робіт за фахом.

8.9. Для присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації необхідно мати:
майстра – оцінку “відмінно” з усіх перевірених предметів навчання;

1 класу – оцінку “відмінно” не менше ніж 50 % перевірених предметів навчання, з решти не нижче “добре”;

2 класу – оцінку “відмінно” не менше ніж 25 % перевірених предметів навчання, з решти не нижче “добре”;

3 класу – оцінку “добре” зі 100 % перевірених предметів навчання.

8.10. До подальшої здачі іспитів (занять) не допускається НСА, який під час здачі іспитів (занять) отримав хоча б одну оцінку “незадовільно”.

Повторне складання іспитів (занять) на присвоєння (підтвердження) класної кваліфікації дозволяється не раніше ніж через рік.

8.11. НСА, який не підтвердив присвоєну йому класну кваліфікацію або якого не допущено до складання іспитів як такого, що не відповідає вимогам, визначеним у пунктах 8.7, 8.8 цього розділу, наказом відповідного командира знижується класна кваліфікація на один ступінь.

8.12. Класна кваліфікація зберігається:

за НСА, який не склав у визначені строки іспити на підтвердження класної кваліфікації з поважних причин (хвороба, відпустка, відрядження тощо), до проведення чергових іспитів (але не більше ніж на один рік), про

що видається наказ відповідного командира;

протягом усього періоду навчання за НСА, який вступив до ВНЗ і виключений зі списків частини (підрозділу);

протягом усього періоду перебування на посадах відповідного фаху за напрямом діяльності, де не передбачено класну кваліфікацію (при цьому виплата надбавки за раніше присвоєну (підтверджену) класну кваліфікацію не проводиться).

8.13. Після закінчення ВНЗ та прибуття до місця служби (роботи) НСА протягом року повинен скласти іспити для підтвердження, присвоєння класної кваліфікації.

Після призначення на посади за непрямыми або спорідненими військово-обліковими (обліковими) спеціальностями НСА зобов'язаний протягом року з дня призначення скласти іспити на підтвердження раніше присвоєної або на присвоєння чергової класної кваліфікації зі спеціальності та за посадою, на яку він призначений.

8.14. Результати іспитів на присвоєння, підтвердження класної кваліфікації НСА вказуються в записній відомості з подальшим складанням акта здачі іспитів і подаються на затвердження відповідним командирам, яким надано право присвоєння класної кваліфікації.

На підставі акта відповідними командирами видається наказ про присвоєння, підтвердження НСА класної кваліфікації.

Витяг з наказу старшого командира про присвоєння, підтвердження НСА класної кваліфікації надсилається в авіаційні частини (підрозділи), де він проходить службу. Датою присвоєння, підтвердження класної кваліфікації вважається день підписання наказу про присвоєння, підтвердження класної кваліфікації.

НСА, якому присвоєна класна кваліфікація, в особову справу вноситься

відповідний запис.

8.15. Оголошення наказу про присвоєння класної кваліфікації проводиться в урочистій обстановці.

8.16. Наявність у НСА протягом двох років класної кваліфікації майстра або 1 класу враховується під час висування на вищі посади.

8.17. НСА може бути позбавлений (якщо 3 клас), понижений у класній кваліфікації більше ніж на один ступінь у разі, якщо з вини класного спеціаліста допущено:

порушення правил безпеки, експлуатації, ремонту, обслуговування і зберігання авіаційної техніки, обладнання, засобів наземного забезпечення польотів, що призвело до аварії, катастрофи або нещасного випадку;

порушення правил бойового чергування (чергування для виконання завдань згідно з призначенням);

втрату документів або витік відомостей, що становлять державну таємницю;

отримання під час проведення інспекційних заходів незадовільних оцінок з предметів навчання, а для спеціалістів, які мають класну кваліфікацію майстра, – задовільних оцінок.

8.18. Допущеним до складання іспитів для відновлення попередньої класної кваліфікації на загальних підставах може бути НСА, якому класна кваліфікація знижена, але не раніше ніж через рік з дня пониження.

IX. Порядок оформлення документів для виплати надбавки за

кваліфікацію

9.1. Авіаційному персоналу, що має класну кваліфікацію 2 класу, 1 класу, майстра, снайпера, щомісяця виплачується грошова надбавка за кваліфікацію в порядку та розмірах, визначених законодавством.

9.2. Персональні списки АП ДАУ, який отримав (підтвердив) класну кваліфікацію та має право на надбавку за кваліфікацію від посадового окладу, після закінчення календарного року зазначаються наказом командира авіаційної частини (підрозділу) із зазначенням посади, військового (спеціального) звання, класної кваліфікації, дати її присвоєння. Також у цьому наказі оголошуються персональні списки АП ДАУ, який не підтвердив класну кваліфікацію з поважних причин і має право на виплату надбавки за кваліфікацію до проведення наступних випробувань (іспитів).

9.3. Персональні списки командирів СДА, які мають право на надбавку за кваліфікацію, оголошуються наказами вищих командирів.

9.4. Витяги з наказів із персональними списками до 10 січня передаються до відповідних фінансово-економічних органів для нарахування і виплати надбавки за кваліфікацію.

Контроль достовірності даних, викладених у персональних списках, покладається на начальника відповідного штабу та голову кваліфікаційної комісії.

Право перевірки фактичного виконання вимог, необхідних для підтвердження та виплати надбавки за кваліфікацію згідно з первинними документами, надається головам кваліфікаційних комісій ОУ авіацією

ЦОВВ, видів ЗСУ, кваліфікаційних комісій з'єднань (установ, закладів) безпосереднього підпорядкування, начальникам фінансово-економічних служб СДА, представникам вищих фінансово-економічних структур ЦОВВ.

Начальник Управління регулювання діяльності
державної авіації України

М.Б.КУШНІРУК

Додаток 1

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України
(пункт 4.1)

Вимоги до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана

Класна кваліфі- кація, що прис- воюється	Підготовка до дій за призначенням	Підготовка льотчика з техніки пілотування, штурмана до заходу на посадку	Загальний наліт для присвоєння класної кваліфікації, год.	
			крім транспорт- ної авіації	для транспорт- ної авіації
1	2	3	4	5
Льотчик (пілот), штурман 3 класу	Вдень у простих метео- рологічних умовах (далі – ПМУ) за основним призначенням роду авіації	Вдень у ПМУ	150	200
Льотчик (пілот), штурман 2 класу	Вдень у складних метеорологічних умовах (далі – СМУ) і вночі в ПМУ за основним призначенням роду авіації	Вдень у СМУ із виконанням посадки при встановленому мінімумі погоди та вночі в ПМУ	300	400
Льотчик (пілот), штурман 1 класу	Вдень і вночі в СМУ за основним призначенням роду авіації	Вночі в СМУ із виконанням посадки при встановленому мінімумі погоди	450	600

Додаток 2

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України

(пункт 4.3)

Вимоги до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної
кваліфікації бортового інженера (технік, механік), повітряного (бортового)
радиста, повітряного стрільця, бортового оператора

Класна кваліфікація, що присвоюється	Підготовка до дій за призначенням	Норми загального нальоту для присвоєння класної кваліфікації, год.	
		на вертольотах	на літаках
1	2	3	4
Бортовий інженер (технік, механік), повітряний (бортовий) радист, повітряний стрілець, бортовий оператор 3 класу	Допуск до польотів вдень та вночі, до дій (виконання робіт) за призначенням	50	75
Бортовий інженер (технік, механік), повітряний (бортовий) радист, повітряний стрілець, бортовий оператор 2 класу	Допуск до польотів вдень та вночі, до дій (виконання робіт) за призначенням	100	150
Бортовий інженер (технік, механік), повітряний (бортовий) радист, повітряний стрілець, бортовий оператор 1 класу	Допуск до польотів вдень та вночі до дій (виконання робіт) за призначенням	250	300

Додаток 3

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України
(пункт 4.4)

Вимоги до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної кваліфікації авіаційного рятувальника

Класна кваліфі- кація, що присвою- ється	Підготовка до десантуван- ня парашутним способом до місця лиха	Підготовка до десанту- вання безпара- шутним способом до місця лиха з евакуацією постраж- далих	Підго- товка до пошу- ково- ряту- вальних робіт	Підго- товка до інструк- торської роботи	Загальна кількість стрибків з парашу- том, не менше
1	2	3	4	5	6
Авіацій- ний рятуваль- ник 3 класу	На земну та водну поверхню вдень та вночі в простих метео-рологічних умовах (далі – ПМУ)	На земну та водну поверхню вдень та вночі в ПМУ	Вдень та вночі в ПМУ	-	30

1	2	3	4	5	6
Авіацій- ний рятуваль- ник 2 класу	На земну та водну поверхню вдень в ПМУ та складних метеорологічних умовах (далі – СМУ), вночі в ПМУ	На земну та водну поверхню вдень в ПМУ та СМУ, вночі в ПМУ	Вдень в ПМУ та СМУ, вночі в ПМУ	Канди- дат в інструк- тори пара- шутно- десант- ної підго- товки (далі – ПДП)	100
Авіацій- ний рятуваль- ник 1 класу	На земну та водну поверхню вдень та вночі в ПМУ та СМУ	На земну та водну поверхню вдень та вночі в ПМУ та СМУ	Вдень та вночі в ПМУ та СМУ	Інструк- тор ПДП	200
Авіацій- ний рятуваль- ник- майстер	На земну та водну поверхню вдень та вночі в ПМУ та СМУ	На земну та водну поверхню вдень та вночі в ПМУ та СМУ	Вдень та вночі в ПМУ та СМУ	Інструк- тор ПДП	500

Додаток 4

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України

(пункт 4.6)

Вимоги до рівня підготовки льотного складу для присвоєння класної
кваліфікації льотчика (пілота)-інструктора, штурмана-інструктора

Класна кваліфікація, що присвоюється	Підготовка до дій за призначенням	Підготовка льотчика з техніки пілотування, штурмана – до заходу на посадку	Підго- товка до інструк- торської роботи	Загальний наліт для присвоєн- ня класної каліфі- кації, год.
1	2	3	4	5
Льотчик (пілот)- інструктор, штурман- інструктор 3 класу	Вдень у простих метеорологі- чних умовах (далі – ПМУ)	Вдень у складних метеорологічних умовах (далі – СМУ)	Вдень у ПМУ	200
Льотчик (пілот)- інструктор, штурман- інструктор 2 класу	Вдень у СМУ і вночі в ПМУ	Вдень у СМУ і вночі в ПМУ	Вдень у СМУ	350

1	2	3	4	5
Льотчик (пілот)- інструктор, штурман- інструктор 1 класу	Вдень у СМУ і вночі в ПМУ	Вдень з виконанням посадки при встановленому мінімумі погоди та вночі в СМУ	Вночі в ПМУ	500

Додаток 5

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України

(пункт 5.22)

ПОДАННЯ

на присвоєння класної кваліфікації

_____ класу.

Звання _____.

Прізвище, ім'я, по батькові _____.

Рік народження _____. Особистий номер _____.

Посада _____

(згідно зі штатом)

(авіаційна частина)

Дата присвоєння класу: 3 класу _____, 2 класу _____,
1 класу _____.

Тип повітряного судна, на якому виконано норми (рівень
підготовки)_____.

Наліт в годинах на всіх типах літаків (вертольотів) (далі – ПС), кількість стрибків		Самостійно											
		наліт в годинах, кількість стрибків						кількість польотів					
		вдень			вночі			з посадкою при встановленому мінімумі погоди		на бойове (спеціальне) застосування			
загальний	із них самостійно	прості метеорологічні умови (далі – ПМУ)		складні метеорологічні умови (далі – СМУ)	ПМУ	СМУ		вдень	вночі	вдень у ПМУ	вдень у СМУ	вночі в ПМУ	вночі в СМУ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Середній бал якості виконання польотів із застосування ПС до дій за призначенням за останні 12 місяців _____.

Примітка. Для помічників командирів ПС, правих льотчиків, льотчиків-штурманів, льотчиків-операторів таблицю заповнювати через дріб:

у чисельнику – усього;

у знаменнику – самостійно з місця командира ПС.

Висновок. Теоретична та _____ підготовка

(військове (спеціальне) звання, прізвище, ім'я, по батькові)

відповідає рівню класної кваліфікації _____ класу.

Подаю на контрольну перевірку.

М.П. Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

“ ____ ” _____ 20__ року.

КОНТРОЛЬНА ПЕРЕВІРКА:

1) теоретичної підготовки

№ з/п	Дисципліна (відповідно до пунктів 5.5 – 5.9 Інструкції)	Оцінка	Посада, звання, прізвище переві- рючого	Дата проведен- ня	Підпис переві- рючого
1	2	3	4	5	6

2) льотної (професійної) підготовки _____

(дата, тип ПС, час доби,

метеорологічні умови, посадкова система, номер і назва вправи, оцінка за політ)

Техніка пілотування (для штурманів – навігація) _____

(оцінка)

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові
перевіряючого)

Застосування ПС до дій за призначенням _____

(оцінка)

(посада, військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові перевіряючого)

За результатами контрольної перевірки рівень теоретичної та льотної
(професійної) підготовки відповідає вимогам, що висуваються до
_____ класу.

Голова кваліфікаційної комісії _____

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

“ _____ ” _____ 20__ року

Гідний присвоєння класної кваліфікації

“ _____ класу”

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

“ ____ ” _____ 20__ року

Голова кваліфікаційної комісії _____

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

“ ____ ” _____ 20__ року

Додаток 6

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України
(пункт 5.22)

ПОДАННЯ

на присвоєння класної кваліфікації

_____-снайпера
(льотчика (пілота), штурмана)

Звання _____.

Прізвище, ім'я, по батькові _____.

Рік народження _____. Особистий номер _____.

Посада _____.

(згідно зі штатом)

_____.

(авіаційна частина)

Наказ та дата присвоєння класної кваліфікації _____.

1 класу.

Загальний наліт у годинах _____. Тип судна, на якому виконано наліт

_____.

Продовження додатка 6

№ з/п	Види бойового застосування (згідно з курсом бойової підготовки роду авіації)	Кількість бойових застосувань		Дата виконання останнього застосування реальними боєприпасами	Примітка
		вдень	вночі		
1	2	3	4	5	6

Ті види бойового застосування, які неможливо виконати реальними боєприпасами, замінюються польотами на імітацію застосування вказаних боєприпасів з поміткою у графі 6 слова “імітація”.

Висновок. Теоретична та льотна підготовка

(військове (спеціальне) звання, прізвище, ім'я, по батькові)

відповідає рівню класної кваліфікації льотчика (пілота), штурмана-снайпера.
Подаю на контрольну перевірку.

М.П. Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

“ ” _____ 20__ року

КОНТРОЛЬНА ПЕРЕВІРКА:

1) теоретичної підготовки

№ з/п	Дисципліна	Оцінка	Посада, звання перевіряю- чого	Дата проведен- ня	Підпис переві- ряючого, прізвище
1	Авіаційна техніка в обсязі інструкції льотчику (екіпажу) повітряного судна (далі – ПС) або керівництва з льотної експлуатації				
2	Практична аеродинаміка				
3	Тактика роду авіації				
4	Інструкція льотчику (екіпажу) ПС або керівництво з льотної експлуатації				
5	Повітряна навігація				
6	Застосування засобів ураження (радіоелектронної боротьби, розвідки тощо) ПС				

2) льотної підготовки

№ з/п	Дисципліна	Оцінка	Посада, звання перевіряючого	Дата проведення	Підпис перевіряючого, прізвище
1	Техніка пілотування (для штурманів – навігація)				
2	Види бойових застосувань із вправ (завдань) курсу бойової підготовки роду авіації				

За результатами контрольної перевірки рівень теоретичної та льотної підготовки відповідає вимогам, що висуваються до _____
 _____-снайпера.

Голова кваліфікаційної комісії

(ОУ авіацією виду Збройних Сил України, центрального органа виконавчої влади)

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

“ ____ ” _____ 20__ року

Гідний присвоєння класної кваліфікації

“ _____-снайпер”.

Продовження додатка 6

Керівник (начальник)

(ОУ авіацією виду Збройних Сил України, центрального органа виконавчої влади)

(військове (спеціальне) звання, підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

“ ____ ” _____ 20__ року

Додаток 7

до Інструкції про класифікацію
авіаційного персоналу державної
авіації України
(пункт 5.31)

КВАЛІФІКАЦІЙНЕ СВДОЦТВО ЛЬОТНОГО СКЛАДУ

Зовнішня сторінка обкладинки

Внутрішня сторінка обкладинки

Серія _____ № _____

КВАЛІФІКАЦІЙНЕ СВДОЦТВО

(спеціальність, фах)

Видано _____

(звання)

(прізвище,

Місце для _____

фото- _____ ім'я,

картки _____

25x35 мм _____ по батькові)

М.П. Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

Перша сторінка вклейки

Серія _____ № _____

Класна кваліфікація _____

(спеціальність, фах)

_____ класу

присвоєна наказом _____

(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ року

Голова кваліфікаційної комісії _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20 ____ року

Класна кваліфікація _____

(спеціальність, фах)

_____ класу

присвоєна наказом _____

(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ року

Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20 ____ року

Друга сторінка вклейки

Серія _____ N _____

Класна кваліфікація _____

(спеціальність, фах)

_____ класу

присвоєна наказом _____

(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ року

Голова кваліфікаційної комісії _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20 ____ року

Класна кваліфікація _____
(спеціальність, фах)

_____ класу

присвоєна наказом _____
(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ року

Керівник (начальник) _____
(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20 ____ року

Третя сторінка вклейки

Серія _____ № _____

Класна кваліфікація _____

(снайпер, майстер)

присвоєна наказом _____

(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20 ____ року

Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20 ____ року

Четверта сторінка вклейки

Серія _____ № _____

Відмітки про пониження у класній кваліфікації

Наказом _____

(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20__ року

понижений у класній кваліфікації до

_____ класу

Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20__ року

Наказом _____

(посада)

№ _____ від “ ____ ” _____ 20__ року

понижений у класній кваліфікації до

_____ класу

Керівник (начальник) _____

(авіаційна частина)

(звання, підпис, ініціали, прізвище)

М.П.

“ ____ ” _____ 20__ року